

Tomasz Giętkowski

Problem wyznaczenia granic regionu na przykładzie Borów Tucholskich

The attempt of delimitation regional boundaries; an example of
The Tuchola Pinewoods region

Klasyfikacja krajobrazu – teoria i praktyka
Landscape classification – theory and practice
Warszawa, 15-17.06.2007

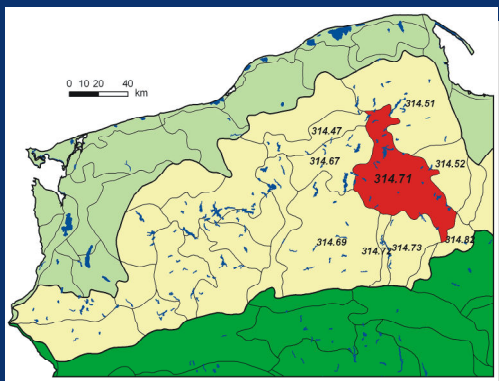
PROBLEMY REGIONALIZACJI

- czy warto pytać o ontologiczny charakter jednostek ?
- czy cel determinuje wybór i hierarchię ważności kryteriów ?
- indukcja czy dedukcja ?

WARIANTY

BORY TUCHOLSKIE – region fizycznogeograficzny

Bory Tucholskie na tle regionalizacji według Kondrackiego (2002)
Physicalgeographical regionalization after Kondracki (2002)

314.47 Pojezierze Bytowskie, 314.67 Równina Charzykowska,
314.69 Pojezierze Krajeńskie, 314.72 Dolina Brdy,
314.73 Wysoczyzna Świecka, 314.82 Kotlina Grudziądzka,
314.52 Pojezierze Starogardzkie, 314.51 Pojezierze Kaszubskie

KRYTERIA DELIMITACJI

GENETYCZNE

równina sandrowa Brdy i Wdy

LITOLOGICZNE

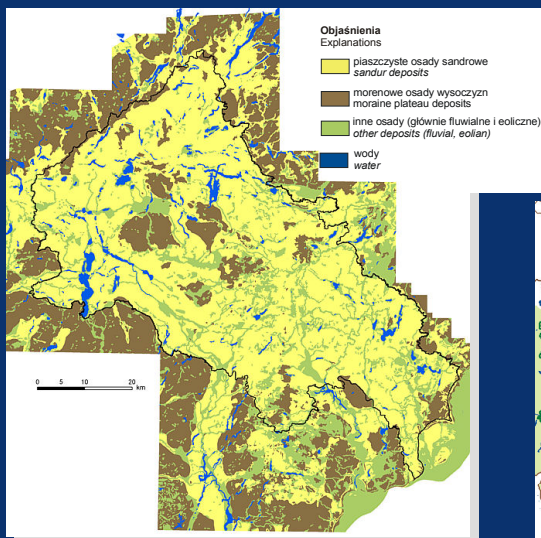
osady piaszczyste

ROŚLINNOŚĆ

bory sosnowe

**Powierzchnia regionu
od 1200 do 5000 km²**

BORY TUCHOLSKIE – przyczyny zróżnicowania przebiegu granicy

Mapa litologiczna Borów Tucholskich
Lithology map of The Tuchola Pinewoods region

Bory Tucholskie na tle podziału hydrologicznego
Hydrological divide of
The Tuchola Pinewoods region

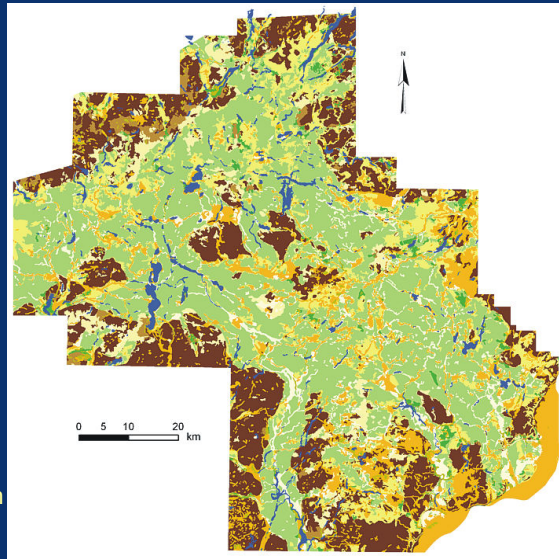
BORY TUCHOLSKIE – dane i metody delimitacji

Podstawowe komponenty:

- litologia (3 kat.)
- lasy (3 kat.)

Geokompleksy częściowe:

1	sandr - l. iglasty (<i>sandur - conifer.</i>)
2	sandr - l. liściasty (<i>sandur - decidu.</i>)
3	sandr - pola upr. (<i>sandur - cultiv.</i>)
4	inne - l. iglasty (<i>other - conifer.</i>)
5	inne - l. liściasty (<i>other - decidu.</i>)
6	inne - pola upr. (<i>other - cultiv.</i>)
7	morena - l. iglasty (<i>moraine - conifer.</i>)
8	morena - l. liściasty (<i>moraine - decidu.</i>)
9	morena - pola upr. (<i>moraine - cultiv.</i>)
10	wody (<i>water</i>)

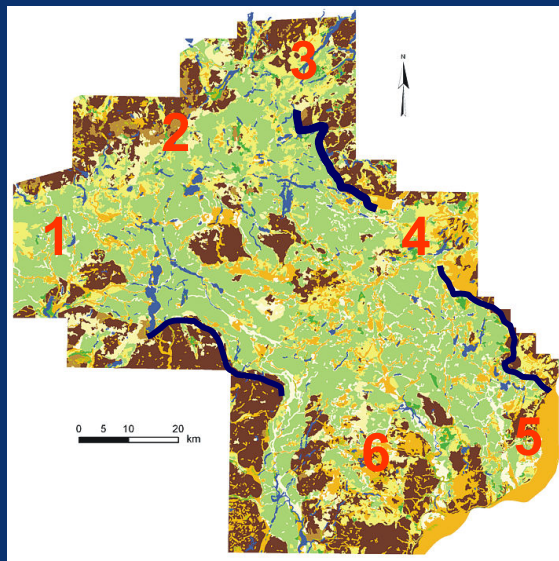
Metoda czynników przewodnich

- indukcyjna / dedukcyjna?

BORY TUCHOLSKIE – granice pewne / obszary problemowe (Kowalewski 2000)

1	sandr - l. iglasty (<i>sandur - conifer.</i>)
2	sandr - l. liściasty (<i>sandur - decidu.</i>)
3	sandr - pola upr. (<i>sandur - cultiv.</i>)
4	inne - l. iglasty (<i>other - conifer.</i>)
5	inne - l. liściasty (<i>other - decidu.</i>)
6	inne - pola upr. (<i>other - cultiv.</i>)
7	morena - l. iglasty (<i>moraine - conifer.</i>)
8	morena - l. liściasty (<i>moraine - decidu.</i>)
9	morena - pola upr. (<i>moraine - cultiv.</i>)
10	wody (<i>water</i>)

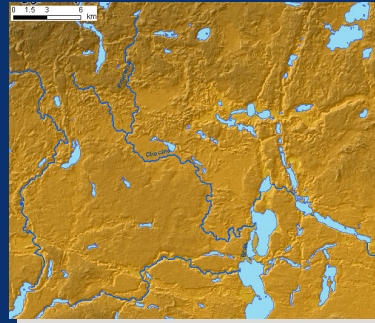
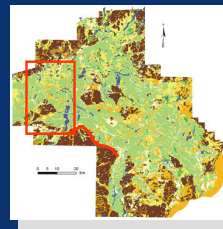
- 1- obszar konarzyński
- 2 - obszar północny
- 3 - obszar raduński
- 4 - obszar kiszewski
- 5 - obszar warlubski
- 6 - obszar południowy

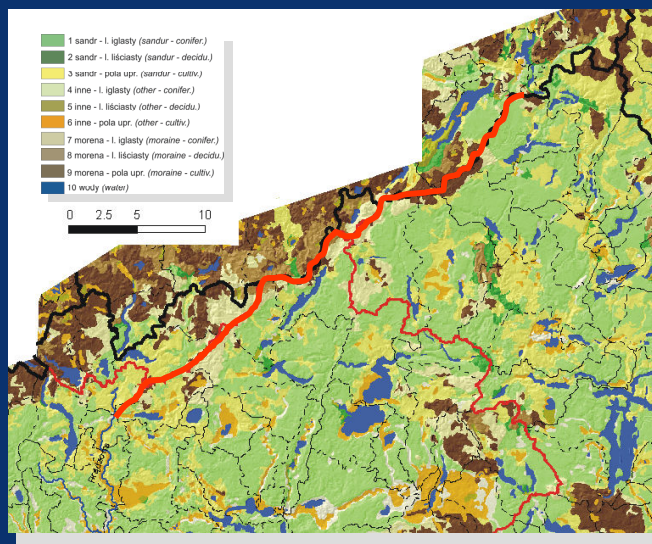
BORY TUCHOLSKIE – obszary problemowe – konarzyński i zachodni

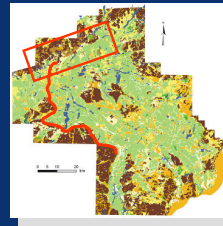
- 1 sandr - l. iglasty (sandur - conifer.)
- 2 sandr - l. liściasty (sandur - decidu.)
- 3 sandr - pola upr. (sandur - cultiv.)
- 4 inne - l. iglasty (other - conifer.)
- 5 inne - l. liściasty (other - decidu.)
- 6 inne - pola upr. (other - cultiv.)
- 7 morena - l. iglasty (moraine - conifer.)
- 8 morena - l. liściasty (moraine - decidu.)
- 9 morena - pola upr. (moraine - cultiv.)
- 10 wody (water)

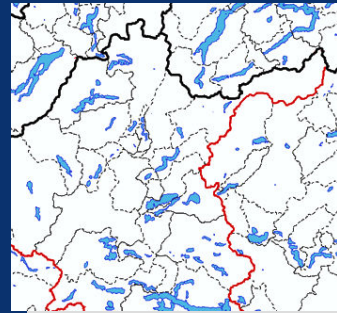
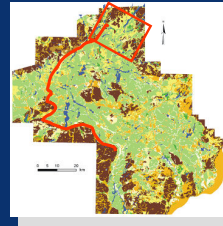
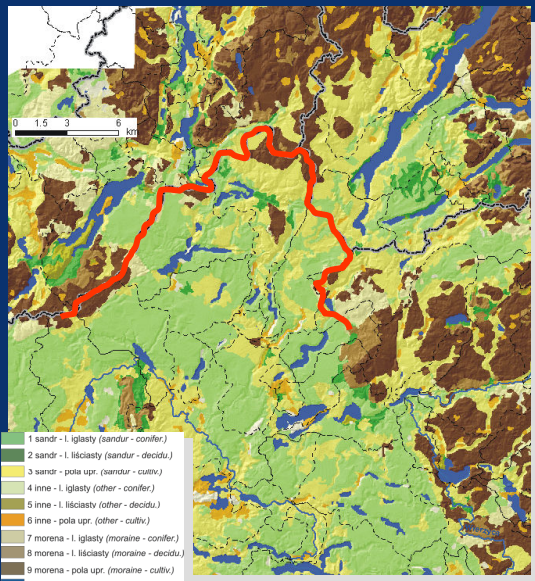
BORY TUCHOLSKIE – obszary problemowe – północny

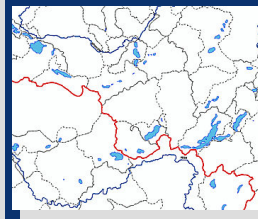
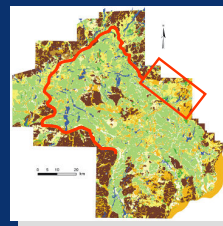
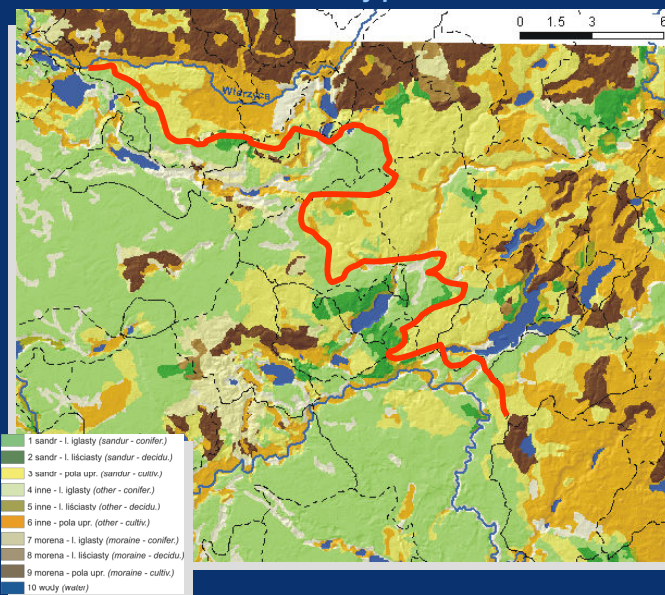
- 1 sandr - l. iglasty (sandur - conifer.)
- 2 sandr - l. liściasty (sandur - decidu.)
- 3 sandr - pola upr. (sandur - cultiv.)
- 4 inne - l. iglasty (other - conifer.)
- 5 inne - l. liściasty (other - decidu.)
- 6 inne - pola upr. (other - cultiv.)
- 7 morena - l. iglasty (moraine - conifer.)
- 8 morena - l. liściasty (moraine - decidu.)
- 9 morena - pola upr. (moraine - cultiv.)
- 10 wody (water)

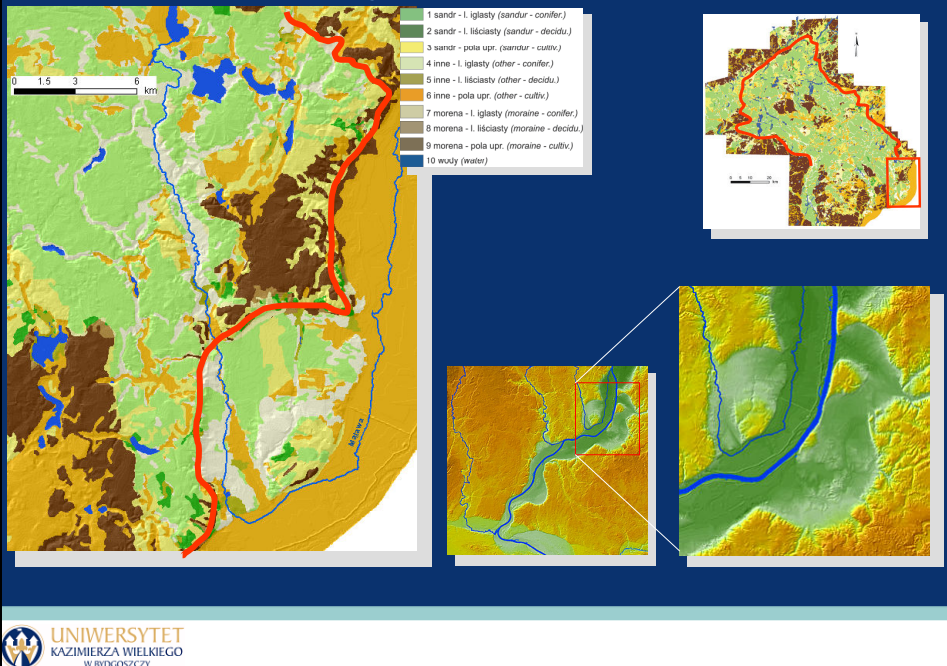
BORY TUCHOLSKIE – obszary problemowe – raduński

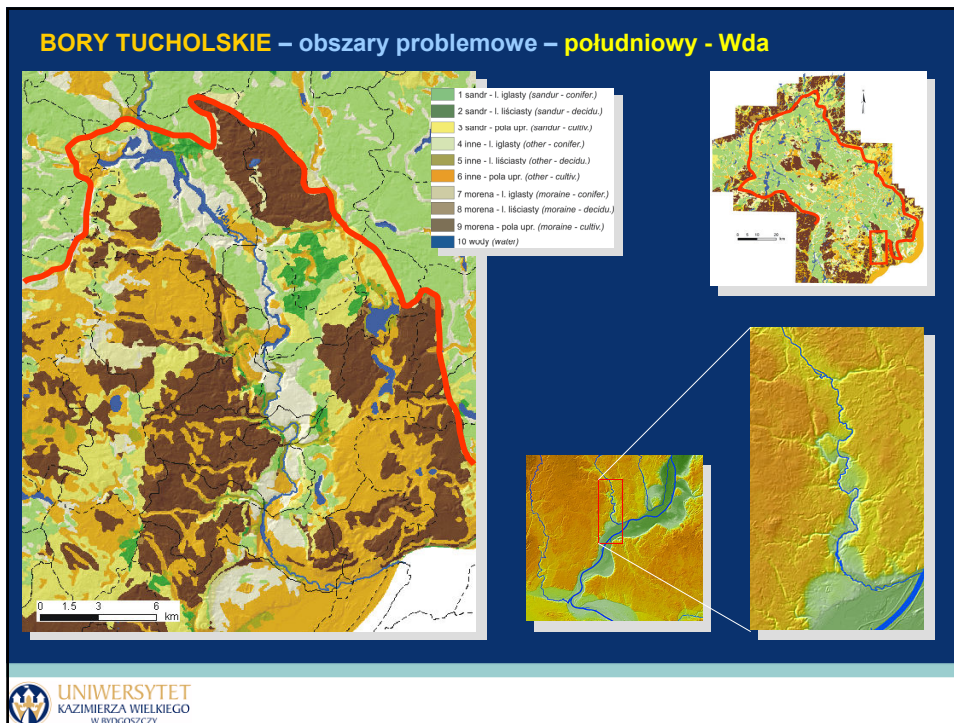
BORY TUCHOLSKIE – obszary problemowe – kiszewski

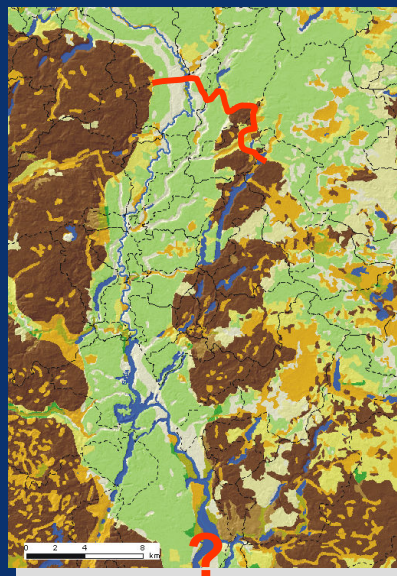
BORY TUCHOLSKIE – obszary problemowe – warlubski

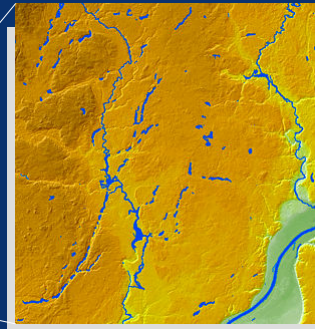
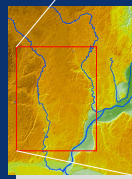
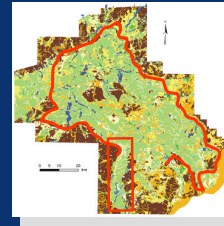
BORY TUCHOLSKIE – obszary problemowe – południowy - Wda

BORY TUCHOLSKIE – obszary problemowe – południowy - Brda

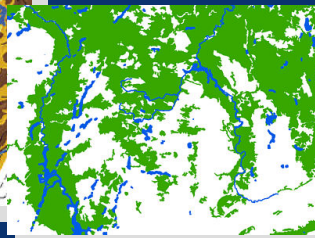
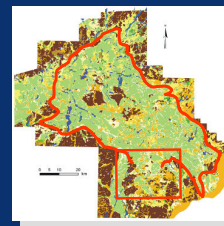
- 1 sandr - l. iglasty (sandur - conifer.)
- 2 sandr - l. liściasty (sandur - decidu.)
- 3 sandr - pola upr. (sandur - cultiv.)
- 4 inne - l. iglasty (other - conifer.)
- 5 inne - l. liściasty (other - decidu.)
- 6 inne - pola upr. (other - cultiv.)
- 7 morena - l. iglasty (moraine - conifer.)
- 8 morena - l. liściasty (moraine - decidu.)
- 9 morena - pola upr. (moraine - cultiv.)
- 10 wody (water)

BORY TUCHOLSKIE – obszary problemowe – południowy - Mukrz

- 1 sandr - l. iglasty (sandur - conifer.)
- 2 sandr - l. liściasty (sandur - decidu.)
- 3 sandr - pola upr. (sandur - cultiv.)
- 4 inne - l. iglasty (other - conifer.)
- 5 inne - l. liściasty (other - decidu.)
- 6 inne - pola upr. (other - cultiv.)
- 7 morena - l. iglasty (moraine - conifer.)
- 8 morena - l. liściasty (moraine - decidu.)
- 9 morena - pola upr. (moraine - cultiv.)
- 10 wody (water)

BORY TUCHOLSKIE – warianty przebiegu granicy

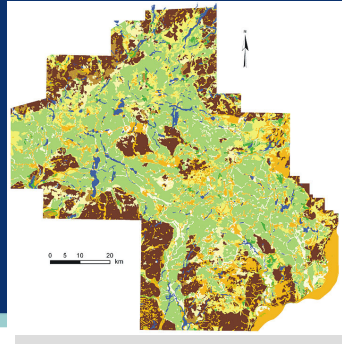
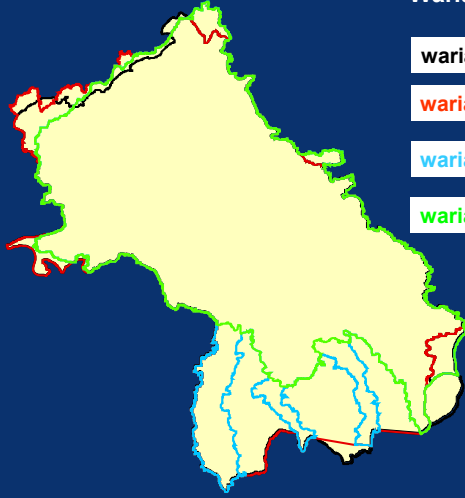
Warianty przebiegu granicy BT:

wariant Kowalewskiego

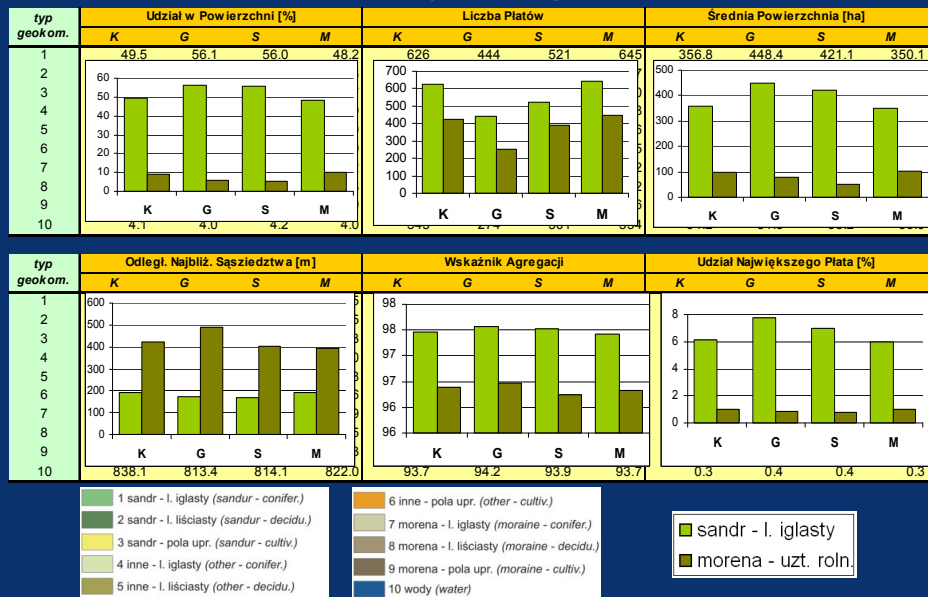
wariant Kowalewskiego poprawiony

wariant szlaków

wariant autorski

BORY TUCHOLSKIE – struktura krajobrazu w granicach wariantów

WNIOSKI

- nie udało się ustalić jednorodnej (uniwersalnej) hierarchii komponentów;
- najlepszy stosunek udziału lasów na sandrze do gruntów orných na wysoczyznach (nie Tucholskie, ale jednak bardziej Bory);
- najmniejsza fragmentacja krajobrazu (z punktu widzenia głównych kryteriów);
- duże ONN dla gruntów orných na wysoczyznach (wyspy!);
- autorski wariant przebiegu granicy jest bliski regionowi Kondrackiego (2000)

www.geo.ukw.edu.pl/landlab